

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>
Girokonto 3 00 18 06

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

28. august 2012

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT

Europæiske statistikker

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Økonomi- og Indenrigsministeriets grund- og nærhedsnotat vedrørende forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 223/2009 om europæiske statistikker, KOM (2012) 0167 endelig af 17. april 2012.

Nicolai Wammen

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

August 2012

Cad-dst

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 223/2009 om europæiske statistikker, KOM(2012) 167 endelig af 17. april 2012

1. Resumé

Forslaget reviderer basislovgivningen for europæiske statistikker. De væsentligste ændringer består i større uafhængighed for de nationale statistikinstitutioner, større ansvar for disse vedr. andre nationale producenters produktion og formidling af europæiske statistikker inden for det nationale statistiksystem, adgang til og organisering af administrative registre samt implementering af "forpligtende indsatser for tillid til statistik".

2. Baggrund

Kommissionen fremsatte 17. april 2012 forslag til forordning om ændring af forordning (EF) nr. 223/2009 om europæiske statistikker. Den danske version af forslaget er modtaget i Danmarks Faste Repræsentation ved EU 17. april 2012.

Forslagets retsgrundlag er traktatens artikel 338 om udarbejdelse af fællesskabsstatistikker. Forslaget skal vedtages i form af en forordning efter den almindelige lovgivningsprocedure i henhold til traktatens artikel 294.

Revisionen af forordning om europæiske statistikker skal ses i forlængelse af den meddelelse, Kommissionen fremsatte 15. april 2011 om "Effektiv kvalitetsstyring inden for europæiske statistikker". Heri blev der peget på manglerne i kvaliteten af data om de offentlige finanser og de statistiske indberetninger knyttet til EDP-proceduren, som har svækket tilliden til det europæiske statistiske systems troværdighed. Det blev derfor anset for nødvendigt at forbedre styringen af det europæiske statistiske system ved: a) at sikre ubetinget faglig uafhængighed for de nationale statistiskinstitutioner, b) at præcisere statistiskinstitutionernes koordinerende og kvalitetssikrende rolle i de nationale statistiske systemer (i Danmark bestående af Danmarks Statistik samt 15 andre nationale statistikproducenter med en begrænset produktion), c) at fremme anvendelsen af administrative data til statistiske formål og d) at fastsætte "forpligtende indsatser for tillid til statistik" med henblik på at forpligte regeringerne på at gennemføre en målrettet efterlevelse af Adfærdskodeks for europæiske statistikker. Meddelelsen lagde op

til, at disse foranstaltninger indføres ved en ændring af forordning (EF) nr. 223/2009 om europæiske statistikker.

Med vedtagelsen af de seks forslag til styrket økonomisk styring (den såkaldte six-pack) d. 8. november 2011 blev vigtigheden af, at de politiske og økonomiske beslutninger træffes på baggrund af korrekt og troværdig statistik endnu en gang understreget.

3. Formål og indhold

Forslaget indeholder følgende væsentlige ændringer af den nuværende forordning om europæiske statistikker:

a. Den nationale statistikinstitutions uafhængighed:

Både Kommissionen og ECOFIN-rådet har ved flere lejligheder understreget betydningen af de nationale statistikmyndigheders faglige uafhængighed. Det aktuelle forslag søger primært at fremme dette mål ved at tildele lederen af den nationale statistikinstitution en styrket position og uafhængighed.

Lederen af den nationale statistikinstitution må med hensyn til europæiske statistikker hverken søge eller modtage instrukser fra regeringer, institutioner, andre organer eller organisationer.

Proceduren for ansættelse, forflyttelse og afskedigelse af lederen af den nationale statistikinstitution skal være gennemsigtig og udelukkende baseret på faglige kriterier.

Lederen af den nationale statistikinstitution skal offentliggøre en årlig rapport og kan fremsætte bemærkninger om bevillingsspørgsmål, der vedrører den nationale statistikinstitutions aktiviteter.

b. Udvidelse af den nationale statistikinstitutions ansvar for europæisk statistik:

Den nationale statistikinstitution skal være eneste kontaktpunkt for Kommissionen i statistiske spørgsmål. Det defineres, at statistikinstitutionens koordinerende ansvar navnlig omfatter statistikprogram, rapportering, kvalitetsovervågning og metodologi samt fremsendelse af data og kommunikation vedr. alle europæiske statistikker.

Lederen af den nationale statistikinstitution har inden for sit nationale statistiske system alene ansvaret for at fastlægge processer, metoder, standarder og procedurer samt for indholdet af og tidspunkterne for offentliggørelser af europæiske statistikker.

Lederen af den nationale statistikinstitution repræsenterer sit nationale statistiske system inden for det europæiske statistiksystem.

c. Øget adgang til anvendelse af administrative registre:

Der skal være hurtig og gratis adgang til alle administrative registre for producenter af europæisk statistik. Den nationale statistikinstitution skal høres og inddrages ved udformning, udvikling og nedlæggelse af administrative registre og skal have ret til at koordinere standardiseringsaktiviteter for administrative registre, der er relevante for statistikproduktion. Den nationale statistikinstitution modtager relevante metadata fra ejerne af de administrative registre.

d. Forpligtende indsats for tillid til statistik (Commitment on Confidence in Statistics):

Medlemsstaterne skal træffe alle nødvendige foranstaltninger til implementering af Adfærdskodeksen for europæiske statistikker. Med henblik herpå skal hver medlemsstat på ministerniveau underskrive og implementere ”forpligtende indsats for tillid til statistik”. I den forbindelse indgås der specifikke nationale politiske forpligtelser til at implementere kodeksen og fastsætte nationale kvalitetssikringssystemer, herunder selvevalueringer og forbedringstiltag. De forpligtende indsats medunderskrives af Kommissionen.

e. Styrket kvalitetssikring af europæiske statistikker:

Kommissionen bemyndiges til via delegerede retsakter at stramme kvalitetskravene ved at fastsætte minimumsstandarder og opstille krav om kvalitetsrapportering i forhold til alle eksisterende retsakter om europæiske statistikker.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal udtale sig i henhold til traktatens artikel 294 vedr. proceduren om almindelig lovgivning. Der foreligger endnu ingen udtalelse fra Europa-Parlamentet.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen vurderer i sin meddelelse af 15. april 2011 om ”Effektiv kvalitetsstyring inden for europæiske statistikker”, at en fælles europæisk sikring af de nationale statistiske systemers uafhængighed og statistikkens kvalitet kun lader sig gennemføre på europæisk plan via en ændring af forordning (EF) nr. 223/2009 om europæiske statistikker.

Det er regeringens vurdering, at nærhedsprincippet er overholdt, da revisionen af det eksisterende regelkompleks med henblik på at styrke kvaliteten af europæiske statistikker kun kan gennemføres på fælleskabsplan.

6. Gældende dansk ret

Forordningen ændrer forordning (EF) nr. 223/2009 om europæiske statistikker. Herudover er gældende dansk ret på området Lov om Danmarks Statistik.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Forslaget er en revision af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) 223/2009 om europæiske statistikker.

Forordningen vil formentlig betyde, at Lov om Danmarks Statistik bør revideres, så Lov om Danmarks Statistik afspejler de skærpede krav om uafhængighed og efterlevelse af Adfærdskodeks for europæiske statistikker.

Gennemførelse af forslaget vil indebære Danmark meromkostninger i størrelsesordenen 1,2 mio. kr. i 2014 og 0,9 mio. kr. per år i årene derefter, som vil skulle afholdes inden for Økonomi- og Indenrigsministeriets ramme.

Forslaget har ingen konsekvenser for EU's budget.

8. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget har ingen umiddelbare samfundsøkonomiske konsekvenser.

9. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget har ingen umiddelbare administrative konsekvenser for erhvervslivet i form af øget svarbyrde.

10. Høring

Forslaget har været i høring med høringsfrist d. 8. maj 2012 blandt følgende eksterne interessenter: Statens Institut for Folkesundhed, Datatilsynet og Nationalbanken.

Der er ikke modtaget høringssvar med substantielle kommentarer.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget har endnu ikke været behandlet i Rådets arbejdsgruppe for statistik. På baggrund af drøftelser af forslaget i Kommissionens ekspertgruppe må det forventes, at de fleste medlemsstater generelt vil stille sig positive over for intentionerne i forslaget.

Dog har en række medlemslande på trods af deres generelle tilslutning til forslaget udtrykt skepsis vedrørende enkeltelementer i forslaget. Der må forudses diskussioner om, hvorvidt forordningen vil kunne komme i konflikt med national praksis i de enkelte medlemsstater. Derudover har flere lande udtrykt skepsis med hensyn til ”forpligtende indsatser for tillid til statistik”.

12. Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark kan tilslutte sig intentionerne i forslaget. Det er vigtigt at sikre tilliden til europæisk statistik, hvorfor Danmark generelt støtter initiativer, der bidrager hertil.

13. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.